

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 08, sierpień 2025 13:45

Piotr Majoch

Odśłony: 933

Ministerstwo Sprawiedliwości odniosło się do pisma Rzecznika Praw Obywatelskich Marcina Wiącka, w którym zasygnalizował on problem związany z niedoborem opiekunów ustanawianych dla osób ubezwłasnowolnionych całkowicie.

O nieadekwatnych regulacjach w tym zakresie i trudnościach zniechęcających do podjęcia się takich obowiązków, pisaliśmy na łamach naszego Dziennika już w kwietniu: [Dlaczego brakuje opiekunów dla osób ubezwłasnowolnionych RPO apeluje o podjęcie systemowych działań.](#)

Z odpowiedzi, której w ostatnim czasie udzieliła Dorota Łopalewska, dyrektor Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich, wynika że obowiązujące przepisy są uważane przez resort sprawiedliwości za wystarczające. Odnosząc się do kwestii długotrwałości i skomplikowania postępowań sądowych, przedstawicielka MS stwierdziła, że postępowania co do zasady przebiegają sprawnie, a najwięcej komplikacji rodzą te, w których trudno jest znaleźć właściwego opiekuna. Tym natomiast, jak uzasadnia respondentka RPO, powinny zająć się gminy wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej.

Powołując się na te argumenty, zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości usprawnienia w pierwszej kolejności wymagają nie tyle procedury sądowe, co procedury wskazywania kandydata na opiekuna prawnego przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Z pisma wynika, że wśród zalecanych przez MS działań znajdują się chociażby szkolenia czy prowadzenie list kandydatów. Postuluje się tu chociażby wykorzystywanie wzorca znanego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na mocy której powołane zostały jednostki organizacyjne zajmujące się ogółem spraw związanych z zagadnieniem pieczy zastępczej. Poczynienie analogicznych kroków wobec problematyki opiekunów dla osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, mogłoby - zdaniem MS - uzdrowić sytuację.

Co zaś dotyczy wynagrodzeń dla opiekunów takich osób, przedstawicielka resortu sprawiedliwości podkreśliła, że przyznawane przez sąd opiekuńczy wynagrodzenie pełni co do zasady funkcję ekwiwalentu za poświęcony czas i zaangażowanie w sprawy osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie. Z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wynika ponadto, że opiekun może żądać od osoby pozostającej pod opieką zwrotu nakładów i wydatków związanych ze sprawowaniem opieki. Ministerstwo Sprawiedliwości uważa te rozwiązania za słuszne, podnosząc iż gwarantują one otrzymywanie przez opiekunów środków adekwatnych do nakładu ich pracy, co dotyczy również sytuacji, w których pupil (osoba, nad którą jest sprawowana opieka) nie posiada żadnego majątku.

Jak wynika z udzielonej Rzecznikowi odpowiedzi, prac nad zmianą przepisów w tym obszarze nie prowadzi aktualnie również Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, do którego właściwości również należy część spraw związanych z tym problemem. Oznacza to, że przynajmniej na razie nie należy spodziewać się dalej idących zmian, które obejmą opiekunów osób ubezwłasnowolnionych całkowicie.

Źródło: [BIP RPO](#)